

**ÇİFTE VATANDAŞLARIN
EVLENME ve BOŞANMALARININ
HUKUKİ SONUÇLARI**

YETKİN
YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1898-6

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 75879

RICHARD FELD

**ÇİFTE VATANDAŞLARIN
EVLENME ve BOŞANMALARININ
HUKUKİ SONUÇLARI**

ANKARA 2024

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
KISALTMALAR	13
GİRİŞ	15
I. Konunun Önemi	15
II. Konunun Sınırlandırılması.....	18
III. İnceleme Planı	18

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA VATANDAŞLIK KAZANMA- EVLENME ve BOŞANMA KONULARINDA GENEL BİLGİLER

§ I. TÜRK HUKUKUNDA VATANDAŞLIK KAZANMA	21
A. Vatandaşlık Kavramı ve Hukuki Niteliği	21
1. Vatandaşlık - Çifte Vatandaşlık Kavramları	21
2. Vatandaşlığın Hukuki Niteliği	24
B. Vatandaşlık Kazanma Yolları.....	25
1. Aslen Kazanma	25
2. Sonradan Kazanma.....	26
C. Vatandaşlık Hukukunun Genel İlkeleri ve Çifte Vatandaşlık Durumu	27
§ II. EVLENME ve BOŞANMA KONUSUNDA GENEL BİLGİLER	29

A. Evlenme / Evlilik.....	29
1. Kavram	29
2. Evlenmenin Şekli	30
a) Genel Olarak.....	30
b) Resmî Şekle Tabi Evlilikler.....	31
c) Dinî Şekle Tabi Evlilikler.....	31
d) Şekle Tabi Olmayan Birliktelikler	34
3. Evliliğe İlişkin Bazı Atipik Durumlar	36
a) Çok Eşliliğe İzin Veren Hukuk Düzenleri	36
b) Muvazaalı Evlilikler.....	38
B. Ayrılık ve Boşanma	40
1. Kavram	40
2. Boşanma Türleri.....	42
a) Mahkeme Huzurunda Gerçekleşen Boşanmalar	43
aa) Anlaşmalı Boşanmalar	43
bb) Çekişmeli Boşanmalar	44
aaa) Kusur Prensibi	44
bbb) Evlilik Birliğinin Temelden Sarsılması Prensibi.....	45
ccc) Elverişsizlik Prensibi.....	46
ddd) Fiili Ayrılık Prensibi	46
b) İdarî Makamlar Huzurunda Gerçekleşen Boşanmalar	47
c) Tarafların Karşılıklı İradesi ile Gerçekleşen Boşanmalar	49
d) Eşlerden Birinin Tek Taraflı İradesi ile Gerçekleşen Boşanmalar	49
aa) Talâk.....	50
bb) Get (<i>Ghet</i>).....	51

e) Dijital Boşanmalar	52
C. Evlenme ve Boşanmanın Hukuki Sonuçları	53
1. Evlenmenin Hükümleri	53
a) Evliliğin Kişisel Hükümleri.....	53
aa) Eşlerin Hakları.....	53
bb) Eşlerin Yükümlülükleri.....	55
cc) Kadının Soyadı	56
dd) Eşlerin Hukuki İşlemleri	57
ee) Vatandaşlık Durumu	57
b) Evliliğin Mali Hükümleri / Mal Rejimi	58
2. Boşanmanın Hukuki Sonuçları	59
a) Kendiliğinden Ortaya Çıkan Sonuçlar	59
b) Hâkim Kararıyla Ortaya Çıkan Sonuçlar	60

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK HUKUKUNDA EVLENME YOLUYLA VATANDAŞLIK KAZANILMASI ve ÇİFTE VATANDAŞLIĞA SAHİP KİŞİLERİN BOŞANMASI

§ I. TÜRK HUKUKUNDA EVLENME YOLUYLA VATANDAŞLIK KAZANMA.....	61
A. Tarihsel Süreçte Konunun Düzenlenişi	61
1. 1312 Sayılı Vatandaşlık Kanunu (1928-1964)	61
2. 403 Sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu (1964- 2009).....	64
a) 2003 Değişikliği Öncesi Durum	64
b) 2003 Değişikliği ile Tesis Edilen Durum.....	66
B. Pozitif Düzenleme	67

1. Evlenme Yoluyla Türk Vatandaşlığının	
Kazanılması Şartları	68
a) Başvuru Koşulları	68
aa) Türk Vatandaşı ile Evli Olma	68
bb) Geçerli Bir Evlilik.....	69
aaa) Evlenmenin Maddi Şartları	70
bbb) Evlenmenin Şekli Şartları.....	72
cc) Süre Şartı	74
dd) Evliliğin Devam Ediyor Olması	76
b) Asli Koşullar.....	77
aa) Aile Birliği İçinde Yaşama	77
bb) Evlilik Birliği ile Bağdaşmayacak Faaliyette Bulunmama	78
cc) Millî Güvenlik ve Kamu Düzeni Bakımından Engel Teşkil Edecek Hali Bulunmama.....	79
c) Gerçek Bir Evlilik Meselesi	81
2. Türk Vatandaşlığının Kazanılmasında Usûl.....	84
a) Yetkili Makam ve Usul	84
aa) Yurt İçinden Yapılan Başvurular	87
bb) Yurt Dışından Yapılan Başvurular	88
b) Karar Aşaması	89
C. TÜRK VATANDAŞI İLE EVLENEN ve ÇİFTE VATANDAŞLIĞA SAHİP OLAN KİŞİ AÇISINDAN EVLİLİĞİN HUKUKİ SONUÇLARI	89
1. Vatandaşlık Durumu	89
2. Türkçe Ad ve Soyadı Meselesi	91
3. İkamet Etme.....	91
4. Çalışma Hakkı.....	93
5. Evliliğin Tescili.....	96

Ş II. ÇİFTE VATANDAŞLIK SAHİBİ KİŞİNİN BOŞANMA	
DAVASI ve BOŞANMANIN HUKUKİ SONUÇLARI	97
A. Boşanma Davası.....	97
1. Yetkili Mahkeme.....	97
2. Boşanma Kararının Tanınması ve Tenfizi.....	98
a) Tanıma ve Tenfiz Tanımı	98
b) Tanıma ve Tenfiz Koşulları.....	99
aa) Ön Koşullar (MÖHUK m. 50).....	99
bb) Esas Koşullar (MÖHUK m.54)	100
B. Boşanmanın Hukuki Sonuçları	104
1. Vatandaşlığa Etkisi.....	104
2. Velayet.....	105
3. Nafaka	106
4. Mal Rejimi	108
SONUÇ	111
KAYNAKÇA.....	119

KAYNAKÇA

I. Yararlanılan Kitap ve Makaleler

- Acar, Halil İbrahim. *İslâm Aile Hukuku*. İstanbul: Ensar Neşriyat, 2017.
- Akıntürk, Turgut / Ateş Karaman, Derya. *Türk Medenî Hukuku - Aile Hukuku (6098 Sayılı Yeni Borçlar Kanununa Uyarlanmış)*. C. II, B. 15., İstanbul: Beta, 2013.
- Akıntürk, Turgut. *Türk Medenî Hukuku-Yeni Medenî Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku*. C. II, B. 6., İstanbul: Beta, 2002.
- Akkurt, Sinan Sami / Erdoğan, Kemal / Tokat, Hüseyin. *Medeni Hukuk Temel Bilgiler*. B. 4., Ankara: Seçkin 2022.
- Altınok Ormancı, Pınar. "Fransız Boşanma Hukuku Revizyonunun Getirdikleri: Türk Boşanma Hukukunda Olası Bir Revizyon İçin Değerlendirmeler", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 71.4 (2022):1431-1458.
- Altuğ, Yılmaz. *Devletler Hususî Hukuku*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1973.
- Antokolskaia, Masha. *Divorce Law in a European Perspective, European Family Law Volume III - Family Law in a European Perspective (Edited by Jens M. Sherpe)*. Cheltenham- Northampton: Edward Elgar Publishing, 2016.
- Aras, Bahattin. *Boşanma Davalarında Yargılama Usulü ve Aile Mahkemeleri*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2011.
- Arat, Tuğrul. *Ticaret Şirketlerinin Tâbiyeti*. Ankara: Sevinç Matbaası, 1970.
- Atamulu, İsmail. *Türk Borçlar Hukukunda Muvazaa*. Ankara: Adalet, 2017.
- Aybay, Rona / Özbek, Nimet. *Vatandaşlık Hukuku*. B. 4., İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2015.

- Aybay, Rona. "İzin Alarak Türk Vatandaşlığıyla İlişkisi Kesilenlerin Türkiye'deki Hakları", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 52 (2004): 100.
- Aydın, M. Âkif. *Türk Hukuk Tarihi*. B. 10., İstanbul: Beta, 2013.
- Bahjat, Ali Hussein. "İslam Aile Hukukunda Nikah Akdinin Feshi", Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, (2012).
- Bauder, Harald. "Domicile Citizenship, Human Mobility and Territoriality", *Progress in Human Geography*, 38.1 (2014): 91-106.
- Berki, Osman Fazıl. "Türk Hukukunda Evlenmenin Tâbiyete Tesiri", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 3.1 (1946): 46-61.
- Berki, Osman Fazıl. "Türk Vatandaşlığı Kanununun Asli Tâbiyete Müteallik Hükümleri", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1-2 (1950): 146-159.
- Berki, Osman Fazıl. *Devletler Hususî Hukuku*. Cilt I, B. 4., Ankara: Güzel Sanatlar Matbaası, 1961.
- Berki, Şakir. "Boşanma ve Ayrılık", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 32.1-4 (1975): 135-154.
- Blumberg, Ganz Graze. "Cohabitation Without Marriage: A Different Perspective", *UCLA Rev.*, 28 (1980-1981): 1125-1163.
- Briggs, Adrian. *Private International Law in English Courts*. (Oxford: Oxford University Press, 2014).
- Cansel, Erol. "Boşanmanın Dayandığı Hukukî Esaslar", *Ankara Hukuk Fakültesi Ellinci Yıl Armağanı (1925-1975), C. II, Boşanma Hukuku Haftası*, (1977): 67-111.
- Cin, Halil. *Eski Hukukumuzda Boşanma*. Konya: Selçuk Üniversitesi Basımevi, 1988.
- Cobin, David M. "Jewish Divorce and the Recalcitrant Husband: Refusal to Give a "Get" as Intentional Infliction of Emotional Distress", *Journal of Law and Religion*, 4.2 (1986): 405-430.

- Dođan, Vahit. *Milletlerarası Özel Hukuk*. B. 7., Ankara: Savaş, 2021 (MÖH).
- Dođan, Vahit. *Türk Vatandaşlık Hukuku*. B. 17., Ankara: Savaş, 2021 (Vatandaşlık).
- Dođangün, Temel. *Türk Hukukunda Yabancı Unsurlu Hukukî İşlemlerin Şekline Uygulanacak Hukuk*. Ankara: Yetkin, 1996.
- Dural, Mustafa / Öđüz, Tufan / Gümüş, Mustafa Alper. *Türk Özel Hukuku Cilt III, Aile Hukuku*. B. 18., İstanbul: Filiz, 2022.
- Dural, Mustafa / Öđüz, Tufan / Gümüş, Mustafa Alper. *Türk Özel Hukuku C. III Aile Hukuku*. B. 8., İstanbul: Filiz, 2013.
- Ekşi, Nuray. *Milletlerarası Özel Hukukta Medeni Olmayan Evliliklerin ve Adli Olmayan Boşanmaların Tanınması*. İstanbul: Beta, 2012 (Medeni Olmayan Evlilikler).
- Ekşi, Nuray. *Vatandaşlık Hukukumuzda Türkçe Olmayan Ad ve Soyadı Meslesi*. İstanbul: Beta, 2008 (Ad ve Soyadı).
- Erdem, Bahadır. *Türk Vatandaşlık Hukuku*. B. 8., İstanbul: Beta, 2020.
- Erol Vahapođlu, Ayten. *Karşılaştırmalı İslâm Milletlerarası Özel Hukuku*. İstanbul: İz Yayıncılık, 2013.
- Esener, Turhan. *Türk Hususî Hukukunda Muvazaalı Muameleler*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1956.
- Fine, J. David. "The Formal Sufficiency of Foreign Marriages", *Federal Law Review*, 7 (1976): 49-65.
- Fişek, Hicri. *Türk Vatandaşlık Hukuku*, Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1959.
- Goossens, Elise. "Different Regulatory Regimes for Registered. Partnership And Marriage: Out-Dated or Indispensable, A European Perspective on the Belgian Model", 633-650. <https://lirias.kuleuven.be/bitstream/123456789/352571/2/Goossens+LA+Pintens.pdf>.

- Göger, Erdoğan. “Çifte Vatandaşlık”, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 44.1-4 (1995): 127-181.
- Göger, Erdoğan. *Türk Tâbiyet Hukuku*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 1972.
- Gümrükçüoğlu Okur, Saliha. “İslam Aile Hukukunda Kadının Mehir Hakkına Toplumun Bakış Açısı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 17.4 (2013): 223-256.
- Güngör, Gülin. *Tâbiyet Hukuku*. B. 7., Ankara: Yetkin, 2019.
- Hamamcıoğlu Vardar, Gülşah. “Yürürlükten Kaldırılması Gereken Bir Hükmü Olarak Olağanüstü Durumlarda ve Pek Önemli Bir Sebep Evlenmeye İzin Verilmesi (TMK m. 124/II)”, *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12.1 (2021): 85-99.
- Hatemi, Hüseyin / Oğuztürk Kalkan, Burcu. *Aile Hukuku*. İstanbul: On İki Levha, 2018.
- Havutçu, Ayşe. “Mukayeseli Hukuktaki Gelişmeler Işığında Türk Medeni Kanunu Açısından Zorla Evlenme Probleminin Değerlendirmesi”, *Journal of Yasar University*, 8 (2013): 1341-1382.
- Heater, Derek. *Yurttaşlığın Kısa Tarihi*, Çev. Meral Delikara Üst. Ankara: İmge, 2007.
- Holland, Winifred. “Intimate Relationships in the New Millennium: The Assimilation of Marriage and Cohabitation?”, *Can. J. Fam. L.*, 17 (2000): 114-168.
- Huysal, Burak. “Nüfus Hizmetleri Kanunu Kapsamında Yabancı Boşanma Kararlarının Doğrudan Tescili”, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 37.2 (2017): 473-507.
- İzmirli, Lale Ayhan. “Nüfus Hizmetleri Kanunu Madde 27/A Çerçevesinde Yabancı Ülkelerde Verilen Boşanma Kararlarının İdarî Yoldan

- Tanınması”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 22.4 (2018): 67-126.
- Keskin, Dilşad. “Küçük Yaşta Evlenmenin Müeyyidesi”, *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15.4 (2011): 65-83.
- Kılıçoğlu, Ahmet M. *Aile Hukuku*. Ankara: Turhan, 2015.
- Kohm, Marie Lynne / Groen, M. Karen. “Cohabitation and the Future of Marriage”, *Regent U. L. Rev.*, 17 (2004-2005): 261-278.
- Küpe, Bahar. *Milletlerarası Özel Hukukta Şekil*. Ankara: Yetkin, 2021.
- Lind, Goran. *Common Law Marriage: A Legal Institution for Cohabitation*. Oxford-New York: Oxford University Press, 2008.
- Martin, Claude / Théry, Irène. “The Pacs and Marriage and Cohabitation in France”, *Int’l J. L. Pol & Fam.*, 15 (2001): 135-139.
- Martiny, Dieter. “Divorce”, *Max Planck Encyclopedia of European Private Law – Volume I*, (Ed: Basedow, Jürgen, Hopt, Zimmermann, Klaus J., Reinhard and Andreas Stier), (Oxford: Oxford University Press, 2012).
- McCauley, Matthew. “Divorce And The Welfare Of The Child In Japan”, *Pacific Rim Law & Policy Journal* 20.3 (2011): 589-596.
- Meislin, Bernard J. “Jewish Divorce in American Courts”, *Journal of Family Law*, 16.1 (1977-1978): 19-36.
- Nomer, Ergin. “Türk Devletler Özel Hukukunda Çifte Vatandaşlık”, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 1-2 (1994): 55-62 (Çifte Vatandaşlık).
- Nomer, Ergin. *Devletler Hususî Hukuku*. B. 23., İstanbul: Beta, 2021 (DHH).
- Nomer, Ergin. *Türk Vatandaşlık Hukuku*. B. 29., İstanbul: Filiz, 2021 (Vatandaşlık).
- Özgür, Çiçek. “Muvazaalı Evlenmelerin Türk Vatandaşlık ve Yabancılar Hukuku Açısından Değerlendirilmesi”, *Türkiye Adalet Akademisi*

- Dergisi*, Danıştay Başkanı Zerrin GÜNGÖR'e Armağan, 11.42, (2020): 307-340.
- Öztañ, Bilge. *Aile Hukuku*. B. 5., Ankara: Beta, 2004.
- Öztürk, Ali. *Aile Hukuku'nda Ayrılık (Türk Hukukunda Ayrılık Hükmü Şartları ve Sonuçları)*. Ankara: Seçkin, 2015.
- Öztürk, Necla. *Milletlerarası Özel Hukukta Aile Kurma Amaçlı Evlilik Benzeri Yaşam Modelleri*. Ankara: Adalet, 2016.
- Peschke, Seldağ Güneş. "Dijital Boşanmaya İlişkin Güncel Düzenlemeler: Farklı Ülke Uygulamaları", *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 4.1 (2018): 121-146.
- Sargın, Elif. "Türk Hukukunda Anlaşmalı Boşanmanın Şartları Üzerine Bir İnceleme", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 28.1, (2020): 349-387.
- Sargın, Fügen. "Türk Vatandaşlığı Kanunu'nda Değişiklik Yapan 2003 Tarih ve 4866 Sayılı Kanun Kapsamında Bir Değerlendirme", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 53.1 (2004): 27-63.
- Scherpe, M. Jens." Protection of Partners in Informal Long-Term Relationships", *International Law Forum du Droit International*, 7.3 (2005).
- Seçer, Öz. "Anlaşmalı Boşanmada Eşlerin Yaptıkları Anlaşma", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7.2 (2016): 259-286.
- Siehr, Kurt. "Family Law (International)", *Max Planck Encyclopedia of European Private Law*, (Edited by Jürgen Basedow, Klaus J. Hopt, Reinhard Zimmermann and Andreas Stier), 1 (2012): 681-686.
- Sirmen, Sedat. "Eş Cinsel Birliktelikler ve Bunların Kanunlar İhtilâfi Hukukunda Düzenlenişi", *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 58.4 (2009): 825-880.
- Sörgjerd, Caroline. "Marriage in a European Perspective", *European Family Law Volume III - Family Law in a European Perspective* (Edited by Jens M. Sherpe) (2016): 3-41.

- Şakar, Müjdat. “Türk Devletler Hususi Hukukunda Locus Regit Actum Kuralı”, *Yargıtay Dergisi*, 8.4 (1982): 536-549.
- Şıpka, Şükran. “Karşılaştırmalı Hukukta Evliliğin Sona Erme Nedenleri ve Sonuçlarına Toplu Bakış”, *Uygulamalı Aile Hukuku Sertifika Programı - Medenî Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk ile İlişkili Güncel Aile Hukuku Meseleleri*, 18- 20 Kasım 2005, (Yayına Hazırlayanlar: Doç. Dr. Şükran Şıpka, Arş. Gör. Ebru Şensöz, Arş. Gör. Ayşe Nilay Şenol ve Arş. Gör. Arif Barış Özbilen), İstanbul Ticaret Üniversitesi Yayınları, (2006).
- Şirin, Şükrü. *İslam Aile Hukukunda Mehir, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, (1997).
- Şit, Banu. “Modern Vatandaşlık Kavramına Bir Bakış”, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 76 (2008): 64-82.
- Tanrıbilir, Feriha. “Avrupa Vatandaşlık Sözleşmesi ve Türk Hukuku”, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 22 (2002): 791-818.
- Tekben, Tuğçe. “Evlilik Birliğinin Temelinden Sarsılması Sebebine Dayalı Boşanma Üzerine Bir İnceleme”, *Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18 (2021): 1077-1129.
- Tekgül, Cansu Akgün. “Evliliğin Şekline Uygulanacak Hukuk ve Konsüler Evlenmeler”, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, (2018).
- Tekinalp, Gülören. *Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama Kuralları*. B.10., İstanbul: Vedat, 2009.
- Tekinalp, Gülören. *Milletlerarası Özel Hukuk Bağlama ve Usul Hukuku Kuralları*. B. 13., İstanbul: Vedat, 2020.
- Thomas, Jennifer. “Comment: Common Law Marriage”, *J. Am. Acad. Matrimonial Law*, 22 (2009): 160-162.

- Thomas, Oldham / Caudill, David. “A Reconnaissance of Public Policy Restrictions upon Enforcement of Contracts between Cohabitants”, *Fam. L. Q*, 18 (1984-1985): 93-142.
- Töre, Nazlı. “Değişen Dünyada Vatandaşlık”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 10 (2017): 553-595.
- Türkmen, Ahmet. “Çin Medenî Kanununa Genel Bir Bakış”, *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 8.16 (2020): 407-447.
- Uluocak, Nihal. “Çifte Vatandaşlığın Önlenmesine İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve Son Gelişmeler”, *Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni*, 7.2 (1987), 181-186.
- Ünal, Asife. “Yahudi Düğün Gelenekleri”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5.2 (2016): 225-241.
- Yalçınkaya, Namık / Kaleli, Şakir. *Boşanma Hukuku*. Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi, 1988).
- Yasan, Candan. *Milletlerarası Özel Hukukta Aynı Cinsiyetten Kişilerin Birliklikleri*. İstanbul: On İki Levha, 2013.
- Yıldız, Ayselin. “Göç ve Entegrasyon Politikalarında Vatandaşlık“, *Göç Araştırmaları Dergisi*, 3.1 (2017): 36-67.
- Zevkliler, Aydın / Acabey, Beşir / Gökyayla, Emre. *Medenî Hukuk (Giriş Başlangıç Hükümleri Kişiler Hukuku Aile Hukuku)*. Ankara: Seçkin, 2000.
- Zielinski, Debbie. “Domestic Partnership Benefits: Why not Offer Them to Same-Sex Partners and Unmarried Opposite Sex Partners?“, *Journal of Law and Health*, 13 (1998-1999): 281-324.

II. Yararlanılan İnternet Adresleri

<https://dergipark.org.tr/tr/>

<https://globalcit.eu/modes-acquisition-citizenship/>

<https://sozluk.gov.tr/>

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/giris.jsp>

<https://web.archive.org/web/20120320051432/http://www.ciec1.org/Conventions/> / <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:158:0077:0123:en:PDF>

https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_tur

<https://www.goc.gov.tr/>

<https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf>

<https://www.icisleri.gov.tr/>

<https://www.mevzuat.gov.tr/>

<https://www.mfa.gov.tr/default.tr.mfa>

<https://www.moj.go.jp/content/000056024.pdf>

[https://www.nvi.gov.tr/kurumlar/nvi.gov.tr/mevzuat/nufusmevzuat/genelge/5901Sayili Turk Vatandasligi Kanuna Gore Aciklama2009.pdf](https://www.nvi.gov.tr/kurumlar/nvi.gov.tr/mevzuat/nufusmevzuat/genelge/5901Sayili_Turk_Vatandasligi_Kanuna_Gore_Aciklama2009.pdf)

<https://www.nvi.gov.tr/sss-nufus-hizmetleri>

<https://www5.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss90>